

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Horeca

Voor horecaondernemingen gaan nieuwe regels gelden voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Afhankelijk van de situatie gelden er andere regels. Het maakt verschil of uw klant het eten en drinken afhaalt of laat bezorgen of dat de klant bij u op locatie eet of drinkt.

Afhalen en bezorgen:

De regels voor afhalen en bezorgen gelden vanaf 1 juli 2023. Als klanten eten of drinken afhalen of laten bezorgen, moeten ze een extra bedrag betalen voor wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. U mag deze producten niet meer gratis meegeven. Ook moet u klanten een herbruikbaar alternatief bieden. Denk hierbij aan herbruikbare bakjes of bekers die zij later weer terug kunnen brengen of het meenemen van een eigen beker of bakje accepteren (*bring your own*).

Op locatie:

De regels voor consumptie op locatie gaan in vanaf 1 januari 2024. Wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten zijn hier niet meer toegestaan.

Welke bekers en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- Bekers en bakjes voor eenmalig gebruik, die plastic bevatten:
 - Bioplastic
 - Toegevoegde polymeren om water- of vetafstotend te maken
 - Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving

Voor bakjes geldt aanvullend:

- Het voedsel hoeft niet verder bereid te worden, zoals koken, ontdooien of verwarmen.
- Bakjes met voorverpakt eten: alleen eenpersoonsporties.
- Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- Herbruikbare bekers en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels. *Let op: deels vormvast en deels flexibel valt wel onder de regelgeving.*
- Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd. *Let op: aluminium heeft een hoge milieubelasting en wordt daarom sterk afgeraden.*

Hergebruik is de nieuwe norm

Elke dag gooien we in Nederland 19 miljoen wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten weg. Na eenmalig gebruik. Een deel daarvan komt als zwerfafval in het milieu terecht. Daarom gaan we eenmalig gebruik van dit soort bekens en bakjes terugdringen en wordt hergebruik de nieuwe norm. Met deze nieuwe norm willen we het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten in Nederland binnen 3 jaar met 40 procent verminderen.

Hoe zit het met 'plasticvrije' keurmerken van mijn leveranciers?

Veel bekens en bakjes die eruitzien alsof ze van karton zijn, bevatten kunststof om ze water- en vetafstotend te maken. Zelfs bekens en bakjes met een 'plasticvrij' keurmerk kunnen plastic bevatten. Een keurmerk biedt dus geen garantie voor uitsluiting van de regelgeving. In Nederland betekent plasticvrij dat het product geen (toegevoegde) polymeren bevat. In het buitenland worden soms andere normen gehanteerd, waardoor het plastic vrije logo uit bijvoorbeeld Duitsland niet geldig is in Nederland. Laat u goed informeren door uw leverancier en lees de [factsheet Milieuclaims](#) van het KIDV (voorbeeld 10: plasticvrij).

Hoe zit het met producten van bioplastic?

Ook bekens en bakjes gemaakt van bioplastic vallen onder de nieuwe regelgeving. Bioplastic is biologisch afbreekbaar plastic of plastic van hernieuwbare grondstoffen. Dit soort plastic is doorgaans ook schadelijk voor het milieu als ze in het zwerfafval terecht komen. Daarom vallen bekens en bakjes gemaakt van bioplastic ook onder de regelgeving.

Verskil consumptie op locatie en consumptie voor afhalen en bezorgen

Consumptie op locatie betekent dat klanten eten of drinken bij u op locatie. Bijvoorbeeld in een snackbar of op het terras. Bij consumptie voor afhalen en bezorgen gaat het om eten of drinken dat uw klanten niet eten of drinken op de plek waar het is bereid of gekocht. Denk hierbij aan afhaal- en bezorghoreca, foodtrucks, kiosken en andere *on-the-go*-voorzieningen inclusief supermarkten en detailhandel.

Consumptie voor afhalen en bezorgen

Wanneer gaan deze regels in?

1 juli 2023

Welke regels gelden voor mij?

Vanaf 1 juli 2023 mag u uw klanten geen gratis wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten meer meegeven. Hiervoor moet u een apart bedrag in rekening brengen. Ook moet u klanten een herbruikbaar alternatief aanbieden. Denk hierbij aan bakjes of bekens die klanten later weer terug kunnen brengen of de mogelijkheid om zelf een beker of verpakking mee te nemen (*bring your own*).

Richtbedragen voor prijzen en verwerking in de kassa

De regelgeving noemt alleen richtlijnen voor het beprijzen van wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten, daar mag van worden afgeweken:

- € 0,25 voor een beker;
- € 0,50 voor een maaltijd, die kan bestaan uit meerdere bakjes;
- € 0,05 voor bakjes met een eenpersoonsportie groente, fruit, yoghurt, beleg of saus.

De toeslag voor een beker en bakje dat plastic bevat, moet apart op de rekening worden vermeld. Voor de eenduidigheid adviseren we om het op de kassa aan te slaan als "plastic product" of meer specifiek als "plastic beker" en "plastic bakje".

Opbrengst wegwerpverpakkingen

Het geld dat u ontvangt met de verkoop van de wegwerpbekens en -bakjes mag u zelf houden. U betaalt hierover wel het hoge btw-tarief. Wat er overblijft, kunt u bij uw omzet optellen en bijvoorbeeld inzetten voor de aanschaf van de verplichte herbruikbare alternatieven of een energiezuinige wasfaciliteit.

Voedselveiligheid bij *bring your own*

Uw klant is zelf verantwoordelijk voor de hygiëne van het voedsel vanaf het moment dat deze het voedsel aanneemt in een eigen verpakking. Als u *bring your own* aanbiedt als herbruikbaar alternatief voor klanten, mag u een meegebrachte verpakking weigeren als deze er niet schoon uitziet.

Consumptie op locatie

Wanneer gaan deze regels in?

1 januari 2024

Welke regels gelden voor mij?

Voor consumptie op locatie geldt: vanaf 1 januari 2024 zijn wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten niet meer toegestaan. Er is een beperkte uitzondering op deze maatregel, hierover leest u hieronder meer.

Kan ik mijn klanten borg vragen voor de herbruikbare bekens en bakjes?

Om ervoor te zorgen dat u herbruikbare bekens en bakjes weer terugkrijgt, kunt u ervoor kiezen om borg te vragen. Klanten betalen dan een bedrag voor de beker of het bakje en krijgen dat terug bij het inleveren. Er zijn ook praktijkvoorbeelden van locaties die gebruik maken van een retourmont.

Uitzondering op het verbod voor wegwerp: hoogwaardige recycling

Hergebruik wordt de nieuwe norm voor locaties die vallen onder consumptie op locatie. Er geldt echter ook de optie om een inzamelsysteem in te richten voor hoogwaardige recycling van de bекers en bakjes. Hoogwaardige recycling betekent dat u de bекers en bakjes inzamelt en dat het na recycling opnieuw gebruikt wordt als verpakkingsmateriaal voor eten of drinken (voedselcontactmaterialen). Het minimale percentage ingezamelde bекers en bakjes dat hoogwaardige gerecycled moet worden loopt jaarlijks op en begint in 2024 bij 75% tot 90% in 2027 en verder. Vanwege de voedselveiligheid zijn er in de Europese regelgeving strenge eisen aan verbonden. Zo is het op dit moment alleen mogelijk om bекers of bakjes gemaakt van polyethyleentereftalaat (PET) hoogwaardig te recyclen. Dit materiaal is niet voor alle toepassingen geschikt. Wie gebruik wil maken van de uitzondering op het verbod op wegwerp door bекers en bakjes te gebruiken die geschikt zijn voor hoogwaardige recycling en die op de locatie voor dit doel met de minimale inzamelingspercentages worden ingezameld moet dit vooraf melden bij de Inspectie van Leefomgeving en Transport (ILT). Het is daarbij belangrijk om goede afspraken te maken met een afvalinzamelaar die dit gescheiden kan transporteren en met een afvalverwerker die het materiaal hoogwaardig kan recyclen en die kan voldoen aan de administratieve verplichting die u heeft voor deze uitzondering.

Is er een overgangstermijn?

Het is de bedoeling dat u de voorraden van wegwerpbekers en -bakjes die bedoeld zijn voor consumptie op locatie opmaakt voor het verbod in 2024 ingaat. Als u ook consumptie voor afhalen en bezorgen heeft, kunt u deze voorraad blijven gebruiken voor afhalen en bezorgen. Wel moet u een extra bedrag in rekening brengen voor wegwerpplastics (zie de regels die hiervoor gelden vanaf 1 juli 2023).

Hybride situatie

Welke regels gelden voor mij?

Als u zowel consumptie op locatie als consumptie voor afhalen en bezorgen aanbiedt, gelden de regels voor beide situaties:

- Als uw klant op locatie wil eten en drinken, gelden de regels voor consumptie op locatie.
- Als uw klant eten of drinken wil meenemen of laat bezorgen, gelden de regels voor consumptie voor afhalen en bezorgen.

Vraag dus vooraf aan uw klanten of zij het eten of drinken op locatie willen nuttigen of willen meenemen.

Hoe duurzaam is hergebruik?

Over het algemeen geldt dat hergebruik beter is voor het milieu, afhankelijk van het materiaal, het volume, de manier van schoonmaken en de efficiëntie van de retourlogistiek. Wel moet een herbruikbare beker of verpakking vaak worden gebruikt. Een beker is bijvoorbeeld milieuvriendelijker als deze tussen de 6 en 60 maal gebruikt wordt¹. Het verschil zit hem onder meer in het materiaal waarvan de herbruikbare beker is gemaakt en de manier waarop de herbruikbare beker wordt schoongemaakt.

Hoe wordt de regelgeving gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

Plastic tasjes

Het is niet voor het eerst dat de overheid dit soort regels invoert. Sinds 2016 moet namelijk iedereen betalen voor plastic tasjes in de winkels. Door tasjes, die voorheen gratis waren, te bepreisen, is de aanwezigheid hiervan in het zwerfafval in 3 jaar tijd met 60 procent verminderd. Het gebruik van nieuwe plastic tasjes is in dezelfde periode met 80 procent verminderd². Een prachtig resultaat én voorbeeld dat laat zien dat we samen stappen kunnen maken.

Europese richtlijn

De nieuwe maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de Europese richtlijn Single Use Plastics (SUP) dat als doel heeft: de impact van wegwerpplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. En met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerpplastic.nl vindt u meer informatie over de regelgeving en hoe u zich hierop kunt voorbereiden. Volg de regelhulp om na te gaan welke regels van toepassing zijn op uw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.

¹ Impact wegwerpproducten en hun alternatieven, CE Delft, pagina 24 tabel 5

² Evaluatie verbod op gratis plastic draagtassen, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2019